

2015

Indkaldelse til Akademisk Råds møde tirsdag den 6. oktober 2015

Tidspunkt: kl. 10.00-12.00

Sted: Lokale 15.B.0.07

Afbud: Sofie Gro Holde (i stedet deltager Jacob Redecker)

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsordenen

DIR 353 28089

2. Den økonomiske situation

okj@hum.ku.dk

Forslag til finanslov 2016 udkom tirsdag den 29. september. Der medsendes et link til KU's pressemeddelelse om sagen.

REF: OKJ

http://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2015/09/finanslov_universitetet_skal_spare/

3. Den uddannelsespolitiske situation

Der vil komme en mundtlig redegørelse.

4. Evaluering af AR

AR skal evaluere sig selv i efteråret 2015, og gerne så betids så det kan indgå i en drøftelse i Senatet den 5. november. Der eftersendes resultatet/bearbejdning af evalueringsskemaerne fra rådets medlemmer.

5. Professorudvalgets rapport

Der medsendes et notat om professorpolitik på Det Humanistiske Fakultet. Notatet forelægges til orientering og drøftelse.

6. Yngre danske forskere i udlandet som søger danske fonde og samfinansiering

Der medsendes et notat om medfinansiering ved eksternt finansierede projekter til drøftelse.

SIDE 2 AF 2

7. Meddelelser

a. Nyt fra LT, senatet

b. Trusler mod forskere

Der medsendes en artikel fra Jyllandsposten om trusler mod forskerne.

8. Evt.

Der er fastlagt følgende møderække for 2015 (tirsdage kl. 10-12). 3. november og 1. december. Punkter til senere: Ph.d.-bivejlederens rolle (ønske fra Jann Scheuer).

9. For lukkede døre

Der kommer et punkt.

Med venlige hilsen

Ole Krarup Jensen

SAGSNOTAT

22. SEPTEMBER 2015

Vedr.: Professorpolitik for Det Humanistiske Fakultet

LEDELSE & KOMMUNIKATION

Sagsbehandlere: Ulf Hedetoft og Jesper Hede

KAREN BLIXENS VEJ 4
2300 KØBENHAVN S.

Indstilling

Dette notat fremlægges til orientering og drøftelse i Akademisk Råd den 6. oktober og til godkendelse i direktionen den 26. oktober 2015.

DIR 24481262

Baggrund

I foråret nedsatte dekanen på Det Humanistiske Fakultet et udvalg, bestående af repræsentanter fra direktionen og Akademisk Råd¹, med en defineret opgave om at udvikle en professorpolitik, der dels hæver barren for, hvornår man besidder de fornødne kvalifikationer og kompetencer til at blive professor på humaniora, og dels gør det muligt for en fakultetsansat lektor at opnå en professoransættelse ved fakultetet via en særlig kaldelsesproces.

jhe@hum.ku.dk

hum.ku.dk

REF: JHE

Afdelingschef

Jesper Hede

Grundkrav til ansættelse som professor på humaniora

Hvad angår de fornødne kvalifikationer og kompetencer, nåede udvalget frem en række grundkrav til en ansættelse som professor på humaniora. For at komme i betragtning til en ordinær professoransættelse, skal følgende syv krav alle være opfyldt på tilfredsstillende måde. En kandidat skal kunne dokumentere at:

¹ Udvalget bestod af tre repræsentanter fra direktionen: dekan Ulf Hedetoft, institutleder Jørn Boisen (Institut for Engelsk, Germansk og Romansk), institutleder Bolette Sandford Pedersen (Nordisk Forskningsinstitut) og institutleder Ingolf Thuesen (Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier); og tre repræsentanter fra Akademisk Råd lektor: lektor Klemens Kappel (Institut for Medier, Erkendelse og Formidling), Lektor Anne Fastrup (Institut for Kunst- og Kulturvidenskab) og professor Detlef Siegfried (Engerom). Afdelingschef Jesper Hede (Ledelse & Kommunikation) var udvalgssekretær. I løbet af foråret og efteråret 2015 holdt udvalget i alt fem møde. HR-chef Hanne Møller deltog i det fjerde møde.

- være en internationalt anerkendt forskningsprofil, især gennem kontinuerlig publikationspraksis
- have en stærk undervisningsportefølje omfattende pædagogiske og didaktiske kompetencer oparbejdet gennem omfattende og bredspektret undervisningspraksis
- have erfaring med forskningsledelse og forskeruddannelse
- besidde evnen til at agere strategisk-politisk og til at formgive faglige landskaber
- have haft succes med hjemtag af eksterne forskningsmidler på højeste niveau eller som minimum interesse for og potentialet til at gøre det
- have erfaring med at synliggøre og formidle sin faglighed til brede samfundsmæssige kredse med henblik på optimering af forskningens og uddannelsernes samfundsmæssige *impact*
- have erfaring med internationalt samarbejde og netværksdannelse og for og evner til at udvikle nye internationale perspektiver og dimensioner

Proces for ansat lektors mulighed for professoransættelse ved kaldelse

Hvad angår muligheden for, at en fakultetsansatte lektor kan opnå en professoransættelse ved fakultetet via kaldelse, nåede udvalget frem til en proces inddelt i ni momenter:

1. Lektor indstiller sig via ansøgning til institutleder med henblik på at blive professorbedømt, når vedkommende mener at opfylde ovennævnte syv kriterier for professoransættelse. Ansøgningen skal omfatte en liste på mindst fem referencepersoner, som bedømmelsesudvalg eller ansættelsesudvalg kan kontakte med henblik på en vurdering af ansøgerens kvalifikationer.
2. Institutleder vurderer ansøgningsmateriale, for så vidt angår kriteriernes formelle opfyldelse. Det indebærer, at institutleder skal påse, at alle syv kriterier er adresseret på en måde, der ved en umiddelbar læsning forekommer tilfredsstillende. Det skal ikke forstås som en positiv bedømmelse, som kun bedømmelsesudvalg og ansættelsesudvalg kan foretage (jf. nedenfor). Institutleder skal desuden vurdere ansøgningen i lyset af instituttets planer for opslag af professorater. Hvis bemandingsplaner inden for en kortere tidshorisont omfatter opslag af professorater inden for ansøgerens område, kan en institutleder henvise ansøger til at søge på planlagt opslag. Økonomisk ressourcemangel kan ligeledes udgøre en legitim grund til at sætte processen i stå på dette trin.

3. Hvis institutleder af en af disse grunde ikke kan anbefale, at ansøgningen videregives til dekanen, kan processen ikke gå videre.
4. Ansøgninger, der nyder fremme hos institutleder, videregives sammen med en af institutleder udarbejdet funktionsbeskrivelse for det påtænkte professorat til dekanen, der ligeledes vurderer, om den lever op til kriterierne, og om der foreligger andre omstændigheder, der bør tages i betragtning.
5. Hvis kriterierne er opfyldt og intet andet taler imod, påbegyndes en kaldelsesproces.
6. Der nedsættes et bedømmelsesudvalg bestående af enten tre eller fem personer. Alle medlemmer, inklusive formand, skal rekrutteres uden for den pågældende medarbejders institut, og mindst to, respektive tre uden for Københavns Universitet.
7. Ansættelsesudvalg gennemfører samtale, når der foreligger en positiv skriftlig bedømmelse. Samtalens formål er at supplere bedømmelsesudvalgets indstilling med en dialog om ansøgers planer med og visioner for stillingen, for så vidt angår forskning, uddannelse og omverdensrelationer.
8. Ansættelsesudvalg består af dekan, institutleder og en fagkyndig VIP fra faget eller afdelingen.
9. Processen afsluttes med en professoransættelse.

Genansøgning om professorbedømmelse

Hvis en lektors ansøgning om at blive professorbedømt via kaldelse ikke bliver imødekommet af institutleder og/eller dekanen, kan vedkommende tidligst søge igen efter fire år. Til den tid skal institutleder foretage en ny vurdering efter de syv kriterier for professoransættelse. Hvis vurderingen denne gang er positiv og anmodningen bliver imødekommet af institutleder og dekan, bliver kaldelsesprocessen sat i gang.

Hvis afslag på kaldelsesproces efter positiv bedømmelse af opfyldelsen af de syv kriterier bliver begrundet med økonomiske og organisatoriske forhold, falder reglen om en fireårig periode før næste indstilling bort.

Hvis en lektor i forbindelse med selve kaldelsen modtager en negativ bedømmelse (ikke kvalificeret) af det bedømmelsesudvalg, der er nedsat til at vurdere vedkommendes kvalifikationer som professor, kan vedkommende ligeledes tidligst fire år senere igen søge om at måtte blive professorbedømt

via kaldelse. Den nye vurdering sker på ny efter de syv kriterier for professoransættelse.

Andre forhold

Professor/lektor-ratio

I kommissoriet for udvalgsarbejdet blev udvalget bedt om at tage stilling om, hvorvidt fakultetet bør sigte mod en bestemt professor/lektor-ratio og foreskrive en bestemt måde til at opnå ensartede ratioer på tværs af institutter, afdelinger eller fagområder. Udvalget enedes om ikke at anbefale en bestemt professor/lektor-ratio. Indvendingen herimod er, at selvom en sådan ratio er et kvalitetsstandpunkt på fakultetsniveau, kan det være problematisk på andre niveauer, eftersom forholdet indbyrdes mellem institutter og i endnu mindre grad mellem fagene på hele fakultetet langt fra er et 1-1 forhold (jf. fx forskelle i antal studerende, kandidatproduktion, antal ansøgere til stillinger m.m.) Det anerkendes, at en fast ratio kan give god mening set fra fakultetet, men der kan være faglige omstændigheder, der berettiger den anden ratio, højere såvel som lavere.

Professor MSO

Udvalget enedes om at anbefale, at brugen af stillingstypen professor MSO (med særlige opgaver) reduceres markant med indførelsen af en intern kaldelsesproces for lektorer. Der sigtes ikke mod helt at udfase MSO-professoratet som type, men fremover skal det forbeholdes lektorer med særlige og klart definerede opgaver. Udvalget fastlog i øvrigt, at på lige fod med ordinære lektorer skal MSO-professorer kunne indstille sig til professorbedømmelse med henblik på en kaldelsesproces ved positiv bedømmelse.

Kønsbalance

Udvalget adresserede i øvrigt spørgsmålet om, hvordan der kan opnås bedre kønsbalance på professorniveau. Udvalget har en klar forventning om, at den skitserede kaldelsesmodel vil indvirke positivt på kønsbalancen. Den positive udvikling understøttes endvidere af, at institutledelserne er meget opmærksomme på udfordringerne ved kønsmæssig ubalance, og deslige af at fakultetets udmøntning af Københavns Universitets *Handlingsplan for karriere, køn og kvalitet: lige muligheder i forskning og ledelse* direkte opfordrer til, at man i relation til brugen af søgekomitéer forud for ansættelse af en adjunkt, lektor eller professor gennemtænker et givet forskningsfelt i et køns-

perspektiv med hensyn til eventuel kønsmæssig ubalance eller bias.²

SIDE 5 AF 5

Ordinære professorater og professorale lærestole

Udvalget fastslog, at det ikke er formålstjenligt at fremme en skelnen mellem ordinære professorater og professorale lærestole ("chairs"), dels fordi udvalget ikke ønsker en tilbagevenden til tidligere tiders professorvælde, og dels fordi professorale lærestole vil kunne skabe unødigt usikkerhed om, hvor både de faglige og økonomiske ledelseskompetencer er placeret på institutterne såvel som fakultetet som helhed.

² For nærmere herom, jævnfør:

<https://intranet.ku.dk/medarbejderguide/hr/mangfoldighedogligestilling/Sider/mangfoldighedogligestilling.aspx>

Akademisk Råd

SAGSNOTAT

29. SEPTEMBER 2015

Vedr.: Krav om medfinansiering ved ansøgninger om eksternt finansierede projekter.

AFDELING FOR STRATEGI OG
FORSKNINGSSTØTTE

Sagsbehandler: Hans-Christian Køie Poulsen

KAREN BLIXENS VEJ 4
2300 KØBENHAVN S

Dette notat skal danne udgangspunkt for en åben diskussion i Akademisk Råd.

MOB 21 84 96 65

Baggrund

Det Humanistiske Fakultet har i den senere tid været ude for en række eksempler på at der enten eksplicitte eller implicitte krav om medfinansiering og efterfølgende indlejring af enkeltpersoner i forbindelse med ansøgninger om eksternt finansierede projekter.

hcp@hum.ku.dk
www.hum.ku.dk

- I Carlsbergfondets nye Sempere Ardens-virkemiddel er medfinansiering de facto blevet et krav. Desuden har der på det seneste været eksempler på at fondet har stiller krav om at en bevillingsmodtager på sigt skulle kunne ”indlejres” som fastansat.
- I DFF Sapere Aude 2-interviews, der blandt andet er tænkt som et middel til at trække unge forskningstalenter hjem fra en international karriere, har velkvalificerede kandidater oplevet at blive sorteret fra p.g.a. institutionens manglende medfinansiering (ikke et krav i opslaget) og hensigtserklæringer om ”indlejring” som fastansat.
- På europæisk plan er der opstået en situation hvor universiteter overbyder hinanden for at tiltrække ERC Grant-holders via medfinansiering.
- Endelig, eftersom der oftest er tale om ikke-fastansatte ansøgere, er en vis medfinansiering ofte påkrævet for overhovedet at opbygge et konkurrencedygtigt projekt, da der må budgetteres med en stor del af bevillingen til ansøgers egen løn.

REF: HCP

Disse implicitte og eksplicitte krav om medfinansiering og indlejring har konsekvenser for muligheden for at tiltrække og fastholde talentfulde forskere. Akademisk Råd bedes derfor drøfte hvordan der sikres en balance mellem den nødvendige pragmatiske medfinansiering for at tiltrække ekstern finansiering, samtidig med at det undgås at eksterne fonde kan diktere uhensigtsmæssige betingelser?

Forskere udgav rapport om ekstremisme anonymt for at undgå trusler

Jyllands-Posten | 21.09.2015 | Side 4 | 907 ord | Artikel-id: e538d8f0 | Original artikel

Frygt: Stor dansk ekstremistkortlægning blev helt ekstraordinært udgivet anonymt, fordi forskerne frygtede trusler fra de ekstreme miljøer. Forståeligt, men voldsomt problematisk, lyder det fra flere sider.

af RIKKE GUSTAVSEN PAUL SAUER

Da en større forskningsgruppe sidste år udgav en kortlægning af de ekstremistiske miljøer i Danmark, undlod de at sætte deres navne på. De frygtede trusler og repressalier fra de ekstreme og voldsberedte miljøer, de havde medtaget i kortlægningen.

Derfor blev rapporten meget ulig normal praksis udgivet uden forskernavne.

Det eneste navn, der stod på rapporten, var Lisbeth Pedersens.

Hun var ikke en del af forskergruppen, men afdelingsleder i afdelingen for beskæftigelse og integration i SFI - det nationale forskningscenter for velfærd - der stod som tovholder for kortlægningen, som beskrev de højre-, venstreekstreme og islamistiske miljøer i Danmark.

»Det var et ønske fra den store forskergruppe, der stod bag. De lavede en samlet indstilling og bad om, at rapporten blev udgivet anonymt.

Der var individuelle begrundelser for det. Nogle havde hørt om andre forskere, der havde fået trusler, og var bekymrede for selv at blive udsat for trusler, og nogle var bekymrede for, at de ikke længere kunne forske i bestemte ekstremistiske miljøer, hvis deres navn blev sat i forbindelse med kortlægningen,« siger hun.

Selvcensur

I Jyllands-Posten søndag stod en lang række forskere fra den danske ekstremisme-, integrations-, klima- og etikforskning frem og fortalte, at de har modtaget dødstrusler og grov tilsvining, efter at de har formidlet deres forskning i offentligheden. Flere fortalte også, at de som følge af trusselsniveauet er begyndt at censurere sig selv. Som et resultat af truslerne bad forskerne bag ekstremismekortlægningen altså SFI om at udelade deres navne fra rapporten.

Godt 10 forskere bidrog til kortlægningen med titlen Antidemokratiske og ekstremistiske miljøer i Danmark.

De kom fra forskellige universiteter i Danmark, og forskergruppen talte, ifølge Jyllands-Postens oplysninger, både erfarne integrationsforskere, ekstremismeforskere, antropologer og videnskabelige assistenter.

To kilder helt tæt på processen bekræfter over for Jyllands-Posten, at personer i forskningsgruppen var bange for, at der kunne komme trusler eller repressalier fra de ekstreme miljøer, hvis forskerne stod frem med navn.

Kilderne ønsker at være anonyme, de vil ikke åbent stå frem og fortælle om en ellers lukket proces. En af de anonyme kilder frygter også repressalier fra voldsberedte grupper.

Ikke uproblematisk

Rikke Peters, ekstremismeforsker ved Aarhus Universitet, var ikke med til at skrive ekstremismekortlægningen, men forstår godt, at man traf en beslutning om at udsende den anonymt: »Da jeg så, at der ikke var forskernavne på, tænkte jeg, at det var forståeligt. Jeg vil ikke klandre forskerne for, at de valgte den løsning. Hvis jeg havde bidraget til rapporten, ville jeg være lettet over, at mit navn ikke var på,« siger hun.

Men det er langt fra uproblematisk at publicere anonymt, mener hun: »Jeg har det dobbelt med det. Anonym publicering kan hindre, at forskere giver sig selv mundkurv på i bestræbelsen på at undgå chikane og trusler. På den anden side strider anonym publicering radikalt imod videnskaben og forskningens etos om, at forskning skal være åben, og at man bør kunne se, hvordan forskeren er kommet frem til sit resultat, og hvem forskeren er,« siger Rikke Peters.

Chris Holmsted Larsen, ekstremismeforsker ved Roskilde Universitet, har ikke været med til at skrive rapporten, men er bekendt med, at man valgte at udgive den anonymt af frygt for repressalier.

»Jeg har stor forståelse for den menneskelige dimension, at man har villet beskytte sig selv mod trusler, for ekstremismeforskningen er et område, hvor man kan komme i klemme og få trusler fra yderfløjene, men jeg har store betænkeligheder ved, at forskere ikke åbent står ved deres resultat, og det er meget usædvanligt i forskersammenhæng,« siger han.

Ikke heldigt

En af udfordringerne ved at publicere anonymt er ifølge Lisbeth Pedersen, der var ansvarlig for at udsende rapporten, at man ikke kan stille spørgsmål til forskergruppen.

Det mærkede hun selv, da hun som den eneste kontaktperson på rapporten skulle besvare bl. a. journalisters spørgsmål: »Jeg synes ikke, det er heldigt, når forskere ikke kan stå frem, det bør de kunne, så man kan tjekke validitet og komme i dialog med forskerne.

Det er jo også dem, der kender materialet i dybden, jeg kan kun svare overfladisk,« siger hun.

Lisbeth Pedersen mener, at beslutningen om at udsende rapporten anonymt var rigtig, men at det var et ganske særligt tilfælde og højst sandsynligt ikke noget, SFI vil vælge at gøre en anden gang.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, forsker i videnskabsformidling ved Aarhus Universitet, har ikke tidligere hørt om, at man har udgivet forskning anonymt i Danmark. Han siger, at det kan styrke forskningen, hvis alternativet er, at forskerne censurerer sig selv, som flere forskere bl. a.

sagde søndag i Jyllands-Posten.

Men at det ikke er uden problemer: »Risikoen er, at forskere trækker sig fra den offentlige debat - og det er stik mod det ønske, som forskningsinsti- PREMIUM Læs søndagens historie i Indblik "Vi dræber dig om 14 dage" på jp. dk/ premium tutionerne og regeringen har med den nye universitetslov.

Der står eksplicit som en del af formidlingsforpligtelsen, at forskere skal engagere sig i den offentlige debat,« siger han.

Chris Holmsted Larsen tror, at mere støtte fra universitetsledelserne kan ruste forskere bedre til at publicere på sprængfarlige områder: »Man må indstille sig på, at det aldrig bliver en harmonisk forskertilværelse at beskæftige sig med emner som ekstremisme og etik.

Men der skal selvfølgelig sættes nogen grænser for, hvad der er acceptabelt, og der skal være større opbakning fra forskningsledelserne, end der er i dag.«.

indland@jp.dk

Jeg synes ikke, det er heldigt, når forskere ikke kan stå frem, det bør de kunne.

Lisbeth Pedersen, afdelingsleder i afdelingen for beskæftigelse og integration i SFI.

Forsker: Anonymitet bør være muligt

Jyllands-Posten | 21.09.2015 | Side 5 | 629 ord | Artikel-id: e538d8f1 | Original artikel

Den italienske filosof og etiker Francesca Minerva mener, at forskere skal have mulighed for at udgive kontroversiel forskning anonymt, som det var tilfældet med sidste års ekstremismekortlægning. Forslaget møder ikke opbakning blandt danske forskere og politikere.

af PAUL SAUER RIKKE GUSTAVSEN

Skal forskere, der arbejder inden for kontroversielle områder, have muligheden for at udgive deres forskning anonymt - som det var tilfældet, da SFI sidste år udgav en kortlægning af de ekstremistiske miljøer i Danmark? Ja, mener den medicinske etiker og filosof Francesca Minerva fra Melbourne University.

Hun besøgte sidste år Roskilde Universitet for at tale om de dødstrusler, hun modtog, efter at hun sammen med en kollega i Australien i 2012 udgav en omdiskuteret videnskabelig artikel om abort. I artiklen argumenterede de to forskere for, at der ingen etisk relevant forskel er på et foster og et nyfødt barn, og at det derfor - moralsk set - bør være tilladt for forældre at afslutte livet for nyfødte i de tilfælde, hvor abort er tilladt.

Et argument, der fik dødstruslerne til at vælte ind mod Francesca Minerva.

»Det er okay, at der kommer negative reaktioner.

Men målet for angrebene var ikke artiklen eller argumenterne - det var mig personligt,« siger hun.

Argumentet ikke personen Efterfølgende skrev hun derfor artiklen "Nye trusler mod den akademiske frihed", hvor den italienske medicineteriker argumenterer for, at forskere bør have muligheden for at udgive deres forskning anonymt som et værn mod trusler - og så hæve anonymiteten efter en årrække, når den negative opmærksomhed har lagt sig.

»Trusler mod forskere er et stigende problem, dels fordi information og nyheder på grund af internettet bevæger sig så meget hurtigere,« siger Francesca Minerva, som mener, at muligheden for at udgive potentielt kontroversielle rapporter anonymt vil tvinge folk til at fokusere på argumentet og ikke på personen, der har skrevet det.

Samtidig kan muligheden for at udgive anonym forskning lede til mindre selvcensur blandt forskere, som ellers frygter repressalier på baggrund af deres forskning, mener hun.

Men selvom en række forskere inden for bl. a. islam, etik, integration, ekstremisme og klima i søndagens Jyllands-Posten fortalte, at de som resultat af trusler og chikane føler sig nødsaget til at censurere sig selv, når de optræder i den offentlige debat, møder forslaget om at give større mulighed for anonym forskning ikke opbakning i Danmark.

Anders Overgaard Bjarklev, formand for Danske Universiteter og rektor for DTU, kalder tanken »interessant« men understreger, at idéen strider mod nogle grundlæggende principper inden for

forskning.

Uheldige ting

Det samme mener Mikkel Thorup, som forsker i demokrati, holdninger og ekstremisme ved Aarhus Universitet, og som selv har modtaget trusler i forbindelse med sin forskning: »Jeg kan godt se rationalet i det, men der er en del uheldige ting ved det, som ville bryde med nogle væsentlige principper i forskningsverdenen.

Blandt andet at det er helt afgørende, at især forskere fremtræder med navn, fordi det skal være muligt at kunne modsige dem og undersøge deres påstande,« siger Mikkel Thorup.

Han mener, at der ikke »er en løsning for særligt mange mennesker i særligt mange situationer« : »De uheldige konsekvenser er simpelthen større end det problem, det tjener at løse,« siger han og får opbakning af en række andre forskere.

Deriblandt Ann-Sophie Hemmingsen, som forsker i terror og ekstremisme ved Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS.

»Hvis man ikke kan arbejde åbent, ser jeg hellere, at man kaster håndklædet i ringen og accepterer, at det p. t. ikke er muligt at forske i området,« siger hun.

Ingen løsning er perfekt Heller ikke politisk er der opbakning til at give forskere mulighed for at udgive forskning anonymt.

Forskningsordførerne fra Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne lægger vægt på, at man som læser af en rapport skal vide, hvem forfatteren er, og forsknings- og uddannelsesminister Esben Lunde Larsen (V) er »som udgangspunkt« heller ikke tilhænger af anonym forskning.

Francesca Minerva understreger, at der er mange udfordringer forbundet med hendes forslag, men at der er behov for et værn mod trusler.

»Det er ikke en perfekt løsning. Men ingen løsning er perfekt,« siger hun.

indland@jp.dk

Vi dræber dig om 14 dage

Jyllands-Posten | 20.09.2015 | | Sektion: Indblik Side 4 | 2357 ord | Artikel-id: e538a330 | Original artikel

Debatklima: Trusler skaber utryghed blandt forskere, der beskæftiger sig med højspændte forskningsemner. Nogle er begyndt at censurere sig selv for at undgå trusler og hån, og flere efterlyser et bedre beredskab på universiteterne.

af RIKKE GUSTAVSEN PAUL SAUER

»Du skal skydes.« »Et legalt terrormål.

« Sådan er der nogle, der skriver om professor Garbi Schmidt, der forsker i integration og multikulturalitet ved Roskilde Universitet. Nogle gange på blogs, nogle gange i debatspor til artikler eller i mails. Garbi Schmidt får kvalme, når hun læser truslerne. Det føles utrygt. Hun tænker på sin familie og prøver at vurdere, om personen bag truslen er en indebrændt drukkenbolt eller en, der kan finde på at føre den ud i livet. Men det er svært at være helt sikker, synes hun: »Der bliver skrevet noget meget radikalt og truende på blogs nogle gange. De fleste kan måske godt skelne mellem at lukke luft ud og føre truslen ud i livet. Men der kan også være nogle, der føler, at de er nødt til at gøre noget aktivt, som ikke kan nøjes med ord. Det tænker jeg på. Det er en risiko, og man må gøre op med sig selv som forsker, om man kan leve med den,« siger hun.

Garbi Schmidt er langtfra den eneste danske forsker, der bliver udsat for dødstrusler, trusler om vold eller grov tilsvining. Jyllands-Posten har været i kontakt med 20 forskere, der forsker i politiserede områder som islam, etik, integration, ekstremisme og klima, alle emner, der kan få samfundsdebatten til at koge. Hovedparten siger, at de har følt sig truet, efter at de har udtalt sig på baggrund af deres forskning i offentligheden.

De fleste siger også, at de er begyndt at censurere sig selv, og at der er emner, de ikke vil udtale sig om, fordi de frygter at blive udsat for trusler.

»Jeg er påpasselig og tænker, at det er bedre at sige for lidt end for meget, hvis man skal overleve som forsker og rent fysisk,« siger Chris Holmsted Larsen, ekstremismeforsker ved Roskilde Universitet. Han kan f. eks.

finde på at sige, at han ikke har tid, hvis en journalist ringer og vil have en kommentar til ekstremistiske grupper, han ved kan finde på at true ham, hvis han udtaler sig.

Fattigt samfund

Klemens Kappel, lektor ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling ved Københavns Universitet beskæftiger sig med forskningspolitik og ytringsfrihed og har kendskab til forskere, der har skiftet felt, fordi de blev skræmt af trusler, en fik f. eks. en besked, hvor der stod, at man vidste, hvor forskerens børn gik i skole.

»Der er ingen tvivl om, at trusler mod forskere er et underbelyst område, og at forskere, der beskæftiger

sig med politiserede emner, oplever repressalier. De får anonyme mails med trusler og bliver svinet til. Det er stærkt ubehageligt, men der er nok også en opfattelse blandt nogle forskere og universitetsledelser om, at man bør kunne tåle det.

Det er noget pjat, for i længden kan angreb på den forskningsmæssige integritet og trusler få store konsekvenser for ytringsfriheden.

Der er allerede i dag mange ting, forskere ikke vil sige, og en stærk selvcensur blandt forskere,« siger han.

Anders Overgaard Bjarklev, rektor på DTU og formand for Danske Universiteter - en interesseorganisation for landets universiteter - mener, at det er »trist« og »ærgeligt« for samfundet og demokratiet, hvis der er forskningsresultater, som ikke kommer frem i offentligheden: »Det er dybt beklageligt, at forskere bliver udsat for trusler eller personlige angreb, bare fordi de passer deres arbejde. Det arbejde er jo bl. a. at gå ud og deltage i den offentlige debat. Vi ville have et meget, meget fattigt samfund, hvis ikke forskere kunne gå ud med deres mening,« siger Anders Overgaard Bjarklev.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, der forsker i videnskabsformidling ved Aarhus Universitet, siger, at det kan få negative konsekvenser for samfundets mulighed for at træffe oplyste beslutninger, hvis forskere holder viden tilbage og undlader at bidrage til samfundsdebatten af frygt for voldsomme reaktioner: »I sidste ende risikerer man, at en lang række vigtige samfundsbeslutninger bliver truffet på et utilstrækkeligt og uopdateret vidensgrundlag,« siger han.

Trusler fra yderfløjene

Ekstremismeforskerne siger, at truslerne først og fremmest kommer fra den yderste højrefløj, men nogle har også følt sig truet af den ekstreme venstrefløj. Etikforskere oplever primært trusler, hvis de kommenterer højeksplosive samfundsemner eller emner, som enkeltgrupper i samfundet har stærke holdninger til, bl. a. søskendesex, fosterdiagnostik og abort.

Forskertruslerne står typisk på yderligtgående blogs, kommer i mailbakken, med posten, via telefonen eller bliver afleveret på privatadressen. Nogle forskere har fået mange trusler, nogle kun enkelte. Truslerne kan være direkte og true med »død og »aflivning« eller mere indirekte, f. eks. »Jeg ved, hvor du har dit kontor« i forbindelse med en tilsvining.

Flere af de forskere, Jyllands-Posten har talt med, ønsker ikke at stå frem med navn.

De er blevet truet og er bange for, at det fører til nye trusler, hvis de udtaler sig i denne sammenhæng. En af de anonyme forskere har søgt væk fra forskningsverdenen på grund af trusler og chikane.

»Flere års specialisering er spildt, det er virkelig ærgeligt, men jeg orker ikke mere,« siger forskeren.

I 14 dage i træk fik Mikkel Thorup, der forsker i demokrati, holdninger og ekstremisme ved Aarhus Universitet, truende opkald: »På et tidspunkt fik jeg en række opkald fra en person, der talte ned for, hvornår jeg skulle skydes. "Nu er der 14 dage til, vi kommer og dræber dig", lød det så i røret, og næste dag ringede han igen: "Nu er der 13 dage". Sådan fortsatte det i to uger,« siger han.

Der skete ikke noget, og Jyllands-Posten har ikke kendskab til, at trusler om vold eller død mod danske forskere er blevet ført ud i livet, men mange forskere bliver utrygge.

Anmelder ikke

»Jeg sympatiserer med en beslutning om at aflive dig.« Sådan stod der på lidt ubehjælpsomt engelsk i en mail, som Peter Sandøe, professor i bioetik ved Københavns Universitet, fik tilsendt sidste år, efter at have udtalt sig til forsvar for aflivningen af giraffen Marius i et engelsk medie. Der kom en del trusler som den, men Peter Sandøe anmeldte ikke truslerne til politiet. Han syntes ikke, at det gav mening, når de kom fra udlandet.

Kun få af de forskere, Jyllands-Posten har talt med, har valgt at gå til politiet med truslerne.

Forskerne oplever, at det er så udbredt, at det er svært at gøre noget ved det, eller også er de i tvivl om, hvorvidt der er tale om strafbare trusler.

Chris Holmsted Larsen har fået så mange trusler, at han har mistet overblikket, og kalder trusler et »grundvilkår« for ekstremismeforskere.

Mange af truslerne står i kommentarer på højreorienterede blogs, som han er nødt til at læse, fordi han beskæftiger sig med højrefløj i sin forskning. Men han har også følt sig truet af den ekstreme venstrefløj, og i dag er der steder på Nørrebro, han ikke tør komme. Han har ikke anmeldt truslerne til politiet: »Jeg opfatter det som en trussel, når nogen skriver, at jeg skal have nogen på hovedet, i en kommentar til en blog, så kan jeg overveje, om truslen er reel, men det er en trussel. Men jeg ved fra min egen forskning, at det er ressourcekrævende for politiet at efterforske trusler, især på de sociale medier, og at sagerne er svære at løfte juridisk. Jeg kender ikke til nogen sager, hvor forskere har anmeldt truslerne,« siger han.

Censurerer sig selv

Nogle forskere får familiemedlemmer eller kolleger til at overvåge og læse bestemte blogs for at holde øje med trusler mod dem, fordi de bliver for utrygge, hvis de selv skal gøre det.

»Før i tiden tjekkede jeg ofte, hvad der blev skrevet om mig på højreekstreme blogs. Det kan virke navlebeskuende, men når man tidligere har set, at der ligger trusler om at slå én ihjel, har man brug for at tjekke, jeg skal jo også tænke på min familie.

Men i dag tjekker jeg ikke så meget, for jeg kan få det fysisk dårligt af at læse truslerne,« siger Garbi Schmidt.

Rikke Peters, ekstremismeforsker på Aarhus Universitet, får sin mand til at gennemlæse blogs eller mails, hvor hun bliver nævnt, så han kan vurdere, om hun vil blive for ked af det eller utryg af at læse det.

Jacob Birkler er formand for Det Ethiske Råd og har modtaget trusler i sin egenskab af forsker i medicinsk etik. Han oplever, at der er nogle grænser, der ikke er der længere: »Mit forskningsfelt er primært blandt døende, og jeg har især oplevet tilsvining i spørgsmålet om aktiv dødshjælp. Jeg har bl. a. modtaget mails, hvor der stod "brænd i helvede"; abortmodstandere skriver, at jeg medvirker til mord, og der har også stået, at jeg skal "nakkes". Jeg tror ikke, at der er mange forskere, der ikke har oplevet det.

Der er nogle grænser, som ikke er der længere, der er ikke det samme filter mere,« siger han.

Truslerne har gjort Jacob Birkler mere forsigtig, og han er meget påpasselig med, hvad han lader journalister citere sig for: »Jeg er blevet mere påpasselig med, hvad jeg siger, det ved jeg, at mange af mine kolleger også er. Når jeg tjekker citater sidst på dagen, tænker jeg ofte over, hvilke reaktioner der kan komme på en udtalelse. Jeg ved godt, at det er forkert at tænke sådan, og at vi skal præsentere det, vi ved, men når man har fået tilsvininger og trusler, kan det næsten virke angstfyldt,« siger han.

Thomas Søbirk Petersen, etikforsker ved Roskilde Universitet, er også blevet mere påpasselig med at udtale sig etisk om f. eks. fosterdiagnostik, som han har erfaring for kan generere trusler og tilsvining.

Han kan f. eks. finde på at sige, at han ikke har tid, hvis en journalist ringer og vil have en kommentar til et etisk følsomt område, som han har erfaring for kan udløse hån og trusler. Han erkender, at det er en form for selvcensur. Ekstremismeforsker Rikke Peters siger også nogle gange, at hun ikke har tid til at tale med journalister, selv om det ikke er rigtigt. Hun vil f. eks. ikke give konkrete karakteristikker af højreekstreme grupper, selv om det er inden for hendes forskningsfelt.

Hun er bekymret for repressalier fra de højreekstreme grupper, hvis hun beskriver dem for grundigt.

Støttenetværk

Som resultat af truslerne og chikanen aftalte en række terror-og ekstremismeforskere sidste år at etablere et støttenetværk. Det er dog endnu ikke etableret: »Der er behov for et sted, hvor man kan tale om det. Hvor de andre siger: Jeg har også oplevet det. For vi har jo alle sammen oplevet et eller andet - at blive truet eller at blive hængt ud,« siger Ann-Sophie Hemmingsen, som forsker i terror og ekstremisme ved Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS.

Hun frygter, at truslerne ellers vil skræmme forskere væk: »Jeg er bekymret for, at der ikke kommer unge, nye kræfter ind og beskæftiger sig med det her område. Og for, at dygtige forskere forlader området. For hvis du oplever for voldsomme personlige angreb, er det jo ikke det værd,« siger hun.

Men der er ikke kun brug for interne støttenetværk, mener et flertal af de forskere, Jyllands-Posten har talt med.

»Det er blevet indskrevet i universitetsloven, at universiteterne skal støtte forskernes formidling af viden til offentligheden, derfor skubber universiteterne på for at få forskere til at udtale sig. Udfordringen er, at der ikke er et beredskab, hvis forskere bliver udsat for trusler eller bliver svinet til, fordi de har formidlet deres forskning,« siger bl. a.

Thomas Søbirk Petersen.

Rikke Peters, ekstremismeforsker ved Aarhus Universitet, er enig: »Jeg synes ikke, universiteterne er gearret til at tackle det i dag, og resultatet er, at den enkelte forsker står alene og selv skal håndtere tilsvining og trusler. Og det kan være svært. Det er vigtigt for forskningsfriheden og for samfundet, at der bliver sat fokus på det, og at universitetsledelserne forholder sig til det,« siger hun.

Chris Holmsted Larsen undrer sig også: »Man har beredskabsplaner på universiteterne i forhold til brand og terror, så hvis man bliver skudt på universitetet, ved man, at der er en plan for, hvad der skal ske. Men der er ikke hjælp at hente, hvis man bliver udsat for trusler, intimidering og tilsvining som forsker,« siger han.

Skal gøre mere

Klemens Kappel, formidlingsforsker ved Københavns Universitet siger, at der er en udbredt holdning på universiteterne om, at »forskere, der stikker næsen frem i den offentlige debat, må tage de reaktioner, der kommer«, og at det er svært at vide, hvor man som forsker skal gå hen, hvis man bliver »hængt ud« eller udsat for trusler.

Anders Correll, kommunikationschef på Aarhus Universitet, understreger, at direkte trusler mod forskere »heldigvis og slet ikke er hverdagskost«. Han har dog kendskab til forskere, der er blevet mere tilbageholdende med at udtale sig i den offentlige debat efter at have fået en tur i »vridemaskinen« : »Hvis forskere kommer i klemme, forsøger vi at hjælpe og vejlede dem. Men der ligger helt klart en opgave med gøre forskerne opmærksomme på, at de rent faktisk kan få den hjælp, så de ikke føler, at de skal stå alene med det,« siger han.

Jasper Steen Winkel, vicedirektør ved Københavns Universitet, har ikke kendskab til konkrete sager om trusler mod forskere, men understreger, at universitetet bl. a. tilbyder psykologisk rådgivning til ansatte, der kommer i en »kritisk situation«. Hanne Leth Andersen, rektor ved Roskilde Universitet, har kendskab til to sager, hvor forskere på Roskilde Universitet har været udsat for trusler, men siger, at der godt kan være flere.

»Eftersom det er en relativt ny udvikling, så har vi ikke et tilstrækkeligt beredskab til at håndtere det. Det er et problem på universitetet, for man skal selvfølgelig huske at bakke de personer op, så de ikke står alene. Det tager jeg til mig. Vi gør i forvejen meget for at bakke op og støtte vores forskere. Men når der opstår nye situationer som disse, så skal vi kunne løse dem, og det er helt sikkert noget, vi skal gøre mere ud af,« siger hun.

Anders Overgaard Bjarklev, formand for Danske Universiteter, vil tage problematikken op, næste gang universitetsledelserne mødes.

Indblik@jp.dk

Abortmodstandere skriver, at jeg medvirker til mord, og der har også stået, at jeg skal "nakkes".

Jakob Birkler formand, Det Ethiske Råd I sidste ende risikerer man, at en lang række vigtige samfundsbeslutninger bliver truffet på et utilstrækkeligt og uopdateret vidensgrundlag.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, forsker i videnskabsformidling, Aarhus Universitet.

Politikere: Fuldstændig uacceptabelt

Jyllands-Posten | 20.09.2015 | | Sektion: Indblik Side 6 | 433 ord | Artikel-id: e538a331 | Original artikel

Politikere fra begge sider af folketingsalen kalder det et samfundsproblem, at forskere modtager trusler og føler sig tvunget til at censurere sig selv.

af PAUL SAUER RIKKE GUSTAVSEN

Uhørt, trist og helt uacceptabelt. Sådan lyder reaktionen fra politikere fra både rød og blå blok på, at en række danske forskere udsættes for tilsvininger og trusler, når de formidler deres viden i den offentlige debat.

Godt 20 integrations-, ekstremisme-, etikog klimaforskere, som Jyllands-Posten har talt med, oplever at blive udsat for bl. a. trusler og hån, når de deltager i den offentlige debat. Flere af forskerne har oplevet at modtage dødstrusler.

»Det er helt uhørt, at forskere ikke kan få lov til at komme frem med deres viden og resultater i en offentlig sammenhæng,« siger Ida Auken, forskningsordfører for det Radikale Venstre.

»Vi har brug for forskere, fordi de er vores kritiske stemmer og vores kloge, udfordrende instans. Og hvis folk bliver skræmt væk fra de her områder, fordi de er kontroversielle, så har vi et meget stort problem som samfund,« fortsætter hun.

Som resultat af truslerne er flere forskere begyndt at censurere sig selv, når de optræder i den offentlige debat. Dansk Folkepartis forskningsordfører, Jens Henrik Thulesen Dahl, kalder det »fuldstændig uacceptabelt«, at forskere føler sig tvunget til at lægge låg på sig selv, og understreger, at det er universiteternes opgave at håndtere de sager om tilsvininger og trusler, der måtte opstå.

Det samme mener Mette Reissmann, forskningsordfører for Socialdemokraterne, som opfordrer universiteterne til at tage truslerne alvorligt: »Hvis du bliver udsat for et fysisk overfald, vil der med overvejende sandsynlighed være et kriseberedskab med tilbud om psykologhjælp, som man kan benytte sig af.

Her er der tale om psykiske overfald, hvor du bliver slået med ord - og der bør beredskabet være det samme,« siger Mette Reissmann.

Uddannelses- og forskningsminister Esben Lunde Larsen (V) mener, at eksemplerne på trusler mod forskere er et symptom på en generel problemstilling i den danske debatkultur.

»Det er et generelt problem i den danske offentlige debat, når folk ikke kan ytre sig uden at blive latterliggjort eller modtage trusler - uanset om det er forskere, politikere eller helt almindelige danskere,« siger Esben Lunde Larsen, som har forståelse for, at nogle forskere overvejer en ekstra gang, om »det er det værd« at deltage i debatten.

Han understreger, at det er op til den enkelte forskningsinstitution at håndtere sagerne om trusler og chikane.

»Hvis institutionerne ønsker en højprofilering af deres medarbejdere og medarbejdernes synspunkter, har de selvfølgelig også en forpligtelse til at bistå de medarbejdere med det nødvendige beredskab,« siger Esben Lunde Larsen.

Indblik@jp.dk

Det er helt uhørt, at forskere ikke kan få lov til at komme frem med deres viden og resultater i en offentlig sammenhæng.

Ida Auken, forskningsordfører for det Radikale Venstre.

Forsidehenvisning: Forskere bliver udsat for dødstrusler

Jyllands-Posten | 20.09.2015 | Side 1 | 307 ord | Artikel-id: e538a4c7 | Original artikel

Flere er begyndt at censurere sig selv, når de skal formidle viden om f. eks. integration, etik og klima.

af RIKKE GUSTAVSEN PAUL SAUER

Flere danske forskere, som beskæftiger sig med emner, der kan få samfundsdebatten i kog - eksempelvis integration, etik og ekstremisme - bliver udsat for trusler og chikane, når de ytrer sig offentligt på baggrund af deres forskning. Sådan lyder det fra godt 20 integrations-, ekstremisme-, etik- og klimaforskere, som Jyllands-Posten har talt med. Som resultat af truslerne er flere forskere begyndt at censurere sig selv i den offentlige debat.

Thomas Søbirk Petersen, etikprofessor, Roskilde Universitet, undlader nogle gange at deltage, selv om det er et emne, han kan bidrage til, f. eks. fosterdiagnostik.

»Emnet kan føre til misforståelser, tilsvining og trusler,« siger han.

Rikke Peters, ekstremismeforsker ved Aarhus Universitet, siger, at hun »censurerer« sig selv, hvis journalister ringer og spørger ind til specifikke grupper: »Jeg vil ikke komme med konkrete karakteristika af bestemte højreekstreme grupper. Det kan jeg godt rent forskningsmæssigt, men jeg er angst for repressalier, hvis jeg udtaler mig konkret om en navngiven gruppe,« siger hun.

Ekstremismeforskerne oplever primært at få trusler fra den ekstreme højrefløj, men flere har også følt sig truet af den ekstreme venstre-fløj. Etikforskerne oplever primært at få trusler relateret til enkeltsager, hvor de har forholdt sig til spørgsmål om f. eks. søskendesex og dyreetik.

Således fik bioetiker Peter Sandøe, Københavns Universitet, mails om, at han skulle aflives, da han fandt det i orden at tage livet af giraffen Marius. Andre forskere har også modtaget dødstrusler.

Ifølge Kristian Hvidtfelt Nielsen, forsker i videnskabsformidling ved Aarhus Universitet, kan det få store konsekvenser, hvis forskere ikke føler sig trygge ved at formidle: »I sidste ende risikerer man, at en lang række vigtige samfundsbeslutninger bliver truffet på et vidensgrundlag, som er utilstrækkeligt.« Formanden for Danske Universiteter og rektor for DTU, Anders Overgaard Bjarklev, pointerer, at vi får »et meget fattigt samfund«, hvis forskerne ikke frit kan formidle.

Indblik, side 4-6.

indblik@jp.dk

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.